herpy

GEKKOER

Hemitheconyx taylori

En rolig, bakkelevende gekko fra de tørre områdene i Somalia og Etiopia, med fløyelsmyk hud, en kort, fet hale og øyelokk. *Hemitheconyx taylori* er sjelden i terrarier og krever mer varme enn de fleste gekkoer fra samme familie.

Familie: Eublepharidae Engelsk: Taylor's fat-tailed gecko Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**11-14 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-20 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Bakkelevende og gravende**
Biotop	**Ørken og klippeterreng**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**50 × 45 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**29-32 °C**
Varmeplass	**40 °C**
Temperatur, natt	**25-26 °C**
Luftfuktighet	**40-60 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Valgfritt**
Vinterhvile	**22-25 °C** 16-17 uker
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**2 egg**
Inkubasjon	**43-70 dager** ved 28-32 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Hemitheconyx taylori er en middels stor gekko i familien Eublepharidae, hvis arter i motsetning til de fleste andre gekkoer har bevegelige øyelokk. Huden er myk og fløyelsaktig, kroppen er kraftig, og halen er kort og tykk. Den brukes som fettlager, så en velnært gekko har en fyldig hale. Hodet er avrundet i snuten, og ryggen er dekket av små korn med spredte, forstørrede, kjølte skjell. Disse knottene er tydeligere enn hos slektningen *H. caudicinctus*.

Grunnfargen er lysebrun, mørkere på snuten og sidene av hodet, og undersiden er hvit. Brede, mørkere bånd går på tvers over nakken, korsryggen, halerota og midten av halen. Hannene har 23-28 forstørrede porer foran kloakken, og de er territoriale.

Arten ble beskrevet i 1930 av Hampton Wildman Parker ut fra dyr fra det daværende Britisk Somaliland. Den blir 11-14 cm fra snute til kloakk; oppgavene om største lengde svinger mellom de to tallene. Den er verken så utbredt eller så godt kjent i terrarier som *H. caudicinctus*, og det finnes bare få utførlige beskrivelser av hvordan den holdes og formeres. Derfor bygger flere av tallene i denne veiledningen på de få erfaringene som finnes, og på den nærmeste slektningen.

Utbredelse og leveområde

Hemitheconyx taylori lever i det nordøstlige Afrika, i det nordlige Somalia og det østlige Etiopia. Typelokaliteten er Hegligab-distriktet i det daværende Britisk Somaliland, i ca. 460 meters høyde.

Det er uklart hvor nøyaktig utbredelsen går, og kartet her er derfor bare et grovt overslag. Funn langt utenfor dette området kan stamme fra dyr i fangenskap eller feilregistreringer.

> **Naturlig utbredelse:** Somalia og Etiopia.

LEVEOMRÅDE

Arten lever på tørre, åpne områder med ørkenlignende landskap i ca. 640-1.250 meters høyde. Den er nattaktiv, lever på bakken og holder seg skjult om dagen i små huler under stein. Den er vanskelig å få øye på i naturen. Føden består av trege insekter.

De varme dalene der arten forekommer, kan om dagen ligge på omkring 28-38 °C. Det er mye varmere enn hos de fleste andre artene i familien, og derfor må terrariet være varmt.

Stell

TERRARIET

Et par voksne dyr kan holdes i et terrarium på minst 50 × 45 × 45 cm (lengde × bredde × høyde). Større er bedre. Holder du flere enn ett par, må det være ekstra plass og mange skjul. Hanner er territoriale og skal ikke holdes sammen med hverandre.

Som bunnsubstrat fungerer leire til voksne dyr. Innred med steinskjul og bambusrør, en lav vannskål og et fuktig skjul med mose eller fuktig papir, som dyret kan bruke når det skal skifte hud. Skjulene gir ro om dagen, og den lune siden bør ha et tørt skjul. Terrariet skal være tørt og oppvarmet i den ene enden og kjøligere i den andre, slik at gekkoen selv kan velge temperatur.

TEMPERATUR

Hemitheconyx taylori må ha det varmt: om dagen 29-32 °C i terrariet og et varmt sted rett under varmekilden på omkring 40 °C. Om natten holdes temperaturen på 25-26 °C. Bruk en spotlampe på ca. 40 W som varmekilde og et termometer, og slå av lampen hvis temperaturen i terrariet blir for høy.

Om vinteren kan arten få en hvileperiode på omkring fire måneder, fra november til februar. Da ligger temperaturen på 24-26 °C om dagen og 22-23 °C om natten, uten varmt sted. I februar økes temperaturen igjen til de normale verdiene. Arten holdes varmere enn de fleste andre artene i familien, så sjekk alltid at den lune siden virkelig når de 40 °C.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten i terrariet skal ligge på 40-60 %. Det sprayes ikke, fordi arten kommer fra et tørt område; en vannskål med friskt vann gir fuktighet nok. Bytt vannet jevnlig, og la et fuktig skjul være tilgjengelig hele tiden, slik at hudskiftet går lett. Mose eller fuktig papir i skjulet holder på fuktigheten uten at resten av terrariet blir vått. Mål luftfuktigheten med et hygrometer.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er nattaktiv, og behovet for UVB er ikke dokumentert, men et fullspekterrør over terrariet er vanlig. I aktivitetsperioden er dagslengden 14 timer. Om vinteren, i hvileperioden, er lys ikke nødvendig. Gi alltid skygge i en del av terrariet, slik at gekkoen kan trekke seg bort fra lyset.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Hemitheconyx taylori lever utelukkende av insekter. Voksne dyr får kakerlakker, sirisser og andre insekter, 2 ganger i uken, 4-5 stykker per dyr. Gi dessuten 1-2 hvite zophobas-larver til hvert dyr en gang i uken. I hvileperioden fôres det fortsatt 1-3 ganger i uken.

Pudre insektene med kalk ved hver fôring, og gi et vitamintilskudd, gjerne med D3, en gang i uken fra dyrene er ca. to måneder gamle. Kalk er spesielt viktig for unge dyr og eggleggende hunner. Unge dyr kan være vanskelige å få til å spise (se Oppdrett).

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Hemitheconyx taylori er en fredelig gekko, men det er ikke dokumentert mye om hvordan den tåler å bli håndtert. Hannene er territoriale, og to hanner skal ikke holdes sammen. Et par eller en enkelt gekko kan holdes uten problemer. Ta aldri tak i halen, for den kan kastes av ved fare og vokser bare ut igjen i en annen form. Nye dyr skal få falle til i ro i noen uker.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene kjennes på de forstørrede porene foran kloakken, som hos denne arten teller 23-28. Det er ikke dokumentert en sikker alder eller vekt for avl hos arten. For den nære slektningen *H. caudicinctus* settes hannene i avl fra ca. 7 måneder og 40 g og hunnene fra ca. 8 måneder og 45 g, men tallene er lånt og kan ikke uten videre overføres.

PARRING

Det finnes bare få dokumenterte erfaringer med parring av arten. En hvileperiode om vinteren, med lavere temperatur og uten lys, ser ut til å hjelpe, og avlen begynner etter den, når temperaturen økes igjen. For *H. caudicinctus* er avlssesongen fra oktober til mai, og en kort nedkjøling på fire til seks uker fremmer parringen. Det er ikke dokumentert for denne arten. Sett hannen til hunnen og hold øye med dem de første dagene.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger formodentlig to egg om gangen, som hos slektningen *H. caudicinctus*, der hunnen legger tre til fem kull i året. For *H. taylori* er antallet kull ikke dokumentert. Gi hunnen en eggleggingskasse med jevnt fuktig substrat av torv og vermikulitt, borte fra varmekilden, slik at det ikke tørker ut. Fôr hunnen rikelig og gi kalk ved hver fôring i hele sesongen.

INKUBASJON

Det er ikke dokumentert en inkubasjonstid for *Hemitheconyx taylori*. For *H. caudicinctus* klekkes eggene etter 55-70 dager ved 28-29 °C og etter 43-48 dager ved 31-32 °C, og temperaturen avgjør kjønnet. Eggene er følsomme for for mye vann. Bruk jevnt fuktig substrat av torv og vermikulitt som ikke drypper når det klemmes. Tallene her er lånt fra slektningen og skal bare brukes som en rettesnor.

OPPDRETT AV UNGER

Det er vanskelig å få ungene av *Hemitheconyx taylori* til å spise, og det er den største utfordringen ved oppdrettet. Hold dem i et lite terrarium med papir som bunnsubstrat, de samme temperaturene og samme luftfuktighet som de voksne, og gi små insekter med kalk. Begynn å fôre et par dager etter klekkingen. For *H. caudicinctus* flyttes ungene til voksent terrarium ved ca. 15 g, men tallet er lånt.

Helse og vanlige feil

Hemitheconyx taylori er så sjelden i terrarier at det bare finnes få erfaringer med sykdommer. De vanligste problemene i stellet er:

- Unge dyr som ikke vil spise. Hold dem varme og gi små, bevegelige insekter.
- Kalkmangel, særlig hos unge dyr og eggleggende hunner. Pudre insektene med kalk og gi jevnlig et vitamintilskudd.
- For lav temperatur. Arten kommer fra et varmt område og trives ikke i et kjølig terrarium.
- Hudrester som sitter fast. Gi et fuktig skjul, slik at hudskiftet går lett.

Oppsøk veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, slutter å spise i flere uker eller virker slapp.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.